

STRATEGIA DZIAŁANIA

Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Lublinie
na lata 2009 – 2012

Zatwierdzona uchwałą Rady Nadzorczej
Nr 162/2008 z dnia 25 września 2008 r.

Lublin, wrzesień 2008 r.

Spis treści

Spis skrótów	3
I. Wprowadzenie	4
II. Uwarunkowania działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie	5
1. Działalność WFOŚiGW w Lublinie	5
2. Podstawy prawne opracowania strategii	6
3. Analiza SWOT	7
4. Wnioski	7
5. Założenia wynikające ze Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy.....	8
6. Uwarunkowania dotyczące województwa lubelskiego.....	9
III. Misja i priorytety działalności WFOŚiGW w Lublinie na lata 2009-2012	11
1. Misja i cele strategiczne	11
2. Priorytety działalności	12
2.1. Strategia w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej	12
2.2. Strategia w dziedzinie ochrony powietrza	14
2.3. Strategia w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami	16
2.4. Strategia w dziedzinie ochrony przyrody	19
2.5. Strategia w dziedzinie edukacji ekologicznej	20
2.6. Strategia w dziedzinie pozostałych przedsięwzięć	21
3. Strategia działania w obszarze absorpcji środków europejskich	22
IV. Prognoza finansowa	26
1. Instrumenty finansowe	26
1.1. Pożyczki	26
1.2. Dotacje	27
1.3. Umorzenia pożyczek	28
1.4. Dopłaty do kredytów	29
1.5. Udziały kapitałowe	30
2. Sytuacja finansowa WFOŚiGW w latach 2005-2008	30
3. Prognoza finansowa na lata 2009-2012	33
V. Zakończenie	34

Spis skrótów:

BAT	- najlepsze dostępne techniki
BOŚ	- Bank Ochrony Środowiska
EFRR	- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
EWG	- Europejska Wspólnota Gospodarcza
FS	- Fundusz Spójności,
hm	- Hektometr 1 hm = 100 m , 1 hm ³ = 1.000.000 m ³
j.s.t	- Jednostka samorządu terytorialnego,
KPOŚK	- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
KPGO	- Krajowy Program Gospodarki Odpadami,
LPEC	- Lubelskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej,
LUW	- Lubelski Urząd Wojewódzki,
MRR	- Ministerstwo Rozwoju Regionalnego,
MŚ	- Ministerstwo Środowiska,
NFOŚiGW / NF	- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
NIK	- Najwyższa Izba Kontroli,
NSRO	- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia,
p.p.	- punkt procentowy,
PCB	- Polichlorowane bifenyle,
PFOŚiGW	- Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
PGO	- Program Gospodarki Odpadami,
PKB	- Produkt Krajowy Brutto,
PO IiŚ	- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
PROW	- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich,
RLM	- Równoważna Liczba Mieszkańców,
RPO	- Regionalny Program Operacyjny,
RPO WL	- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego,
SKR	- Strategia Rozwoju Kraju,
SPO	- Sektorowy Program Operacyjny,
SWOT	- Strengths (silne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse), Threats (zagrożenia).,
UE	- Unia Europejska,
UKS	- Urząd Kontroli Skarbowej,
WE	- Wspólnota Europejska
WFOŚiGW / WF	- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
WIOŚ	- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska,
ZPORR	- Zintegrowany Program Rozwoju Regionalnego,

I. Wprowadzenie

Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie na **lata 2009-2012** określa najważniejsze cele i kierunki działania, natomiast szczegółowe zadania Wojewódzkiego Funduszu będą zawierały opracowywane corocznie listy przedsięwzięć priorytetowych oraz plany działalności. Zasady udzielania pomocy finansowej, kryteria wyboru przedsięwzięć oraz opracowywane plany - będą dostosowane do obowiązującego prawodawstwa i polityki ekologicznej województwa lubelskiego.

Istotnym dokumentem, który wytycza ramy działania Wojewódzkiego Funduszu, jest „Wspólna strategia działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2009-2012”, zwłaszcza w zakresie współdziałania funduszy ekologicznych w absorpcji środków unijnych.

Wyznaczony strategią okres działania Wojewódzkiego Funduszu, to czas w którym województwo lubelskie ma możliwość pozyskania znaczących środków finansowych z UE na zadania w zakresie ochrony środowiska. Priorytetowe będą przede wszystkim przedsięwzięcia związane z realizacją zobowiązań, wynikających z Traktatu Akcesyjnego w zakresie środowiska oraz wykorzystaniem europejskich funduszy pomocowych w nowym okresie programowania 2007-2013, zwłaszcza pochodzące z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, a także w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Prognozowane wielkości środków jakimi będzie dysponował Wojewódzki Fundusz zostały określone przy założeniu przewidywanych przez Urząd Marszałkowski wpływów z tytułu opłat i kar, a także wpływów z tytułu zwrotu rat kapitałowych i odsetek oraz dochodów z operacji kapitałowych.

Przyjęte w strategii kierunki działania i wydatkowania środków oparte zostały o następujące założenia:

- środki pozostające w dyspozycji WF w okresie funkcjonowania strategii, będą rosły w granicach inflacji,
- preferowany będzie system wsparcia zwrotnego /pożyczki/.

II. Uwarunkowania działalności Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie

1. Działalność WFOŚiGW w Lublinie

Wojewódzki Fundusz w Lublinie działa na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008, Nr 25, poz. 150) oraz statutu nadanego przez Ministra Środowiska w dniu 30 października 2007 r. Jest samodzielną instytucją finansową, posiadającą osobowość prawną. Od piętnastu lat pełni istotną rolę w realizacji polityki ekologicznej na Lubelszczyźnie, wspierając finansowo przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska. W myśl art. 405 ust.1 ww. ustawy środki Wojewódzkiego Funduszu w Lublinie przeznacza się na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w celu realizacji zasady zrównoważonego rozwoju i polityki ekologicznej państwa oraz na współfinansowanie projektów inwestycyjnych, kosztów operacyjnych i działań realizowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej niepodlegających zwrotowi.

Do priorytetowych działań Wojewódzki Fundusz zalicza zadania z zakresu ochrony wód i gospodarki wodnej. Wspiera budowę i modernizację oczyszczalni ścieków oraz budowę kanalizacji sanitarnej zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Ścieków. W ramach zadań z zakresu ochrony powietrza WF współfinansuje przedsięwzięcia mające na celu osiągnięcie i utrzymanie standardów jakości powietrza. Natomiast w sektorze ochrony powierzchni ziemi głównym celem jest ograniczenie ilości i szkodliwości odpadów, wdrażania nowoczesnych metod odzysku i wtórnego wykorzystania odpadów oraz zapewnienie bezpiecznego składowania odpadów obecnie nieprzetwarzalnych zgodnie z *Planem Gospodarki Odpadami dla województwa lubelskiego 2011*.

Wojewódzki Fundusz posiada doświadczenie w finansowaniu podmiotów o różnych formach organizacyjno-prawnych realizujących inwestycje z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W 2007 roku wojewódzkim funduszom powierzono dodatkowe obowiązki jako instytucji wdrażającej Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko dla dwóch osi priorytetowych: I-Gospodarka wodno-ściekowa, II-Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (dla projektów poniżej 25 mln euro).

W najbliższym czasie Wojewódzki Fundusz w Lublinie będzie również wspierał projekty środowiskowe w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Wojewódzki Fundusz finansuje także przedsięwzięcia z zakresu ochrony przyrody, edukacji ekologicznej, monitoringu oraz działania polegające na zapobieganiu i likwidacji poważnych awarii i ich skutków.

2. Podstawy prawne opracowania strategii

Podstawę prawną opracowania strategii działania WFOŚiGW w Lublinie na lata 2009-2012 stanowi ustawa Prawo ochrony środowiska /Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz.150/. Ustawa ta zobowiązuje: Zarządy WF do opracowywania projektów strategii działania wojewódzkich funduszy /art. 415 ust.6a/, natomiast Rady Nadzorcze do uchwalenia „raz na cztery lata, strategii działania wojewódzkich funduszy, wynikających ze wspólnej strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy oraz z uwarunkowań regionalnych, do dnia 30 września roku poprzedzającego pierwszy rok objęty tymi strategiami” /art.414 ust.3 pkt1/.

Przy opracowywaniu Strategii uwzględniono zapisy następujących aktów prawnych i dokumentów:

- Ustawa Prawo ochrony środowiska /Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz.150/,
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (j.t. Dz.U. z 2007 Nr 29, poz.251/),
- Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2007-2010, z uwzględnieniem perspektywy na lata 2010-2014,
- Wspólna Strategia Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2009-2012 – projekt z lipca 2008 r.,
- Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego,
- Program Ochrony Środowiska Województwa Lubelskiego 2008-2011 z perspektywą do 2015 – projekt z kwietnia 2008,
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010
- Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2011 – projekt z kwietnia 2008,
- Strategia działania WFOŚiGW w Lublinie na lata 2005-2008.

3. Analiza SWOT WFOŚiGW w Lublinie

Mocne strony	Słabe strony
- samodzielna instytucja finansowa, posiadająca osobowość prawną, - stabilne przychody, oparte o regulacje ustawowe, - doświadczenia we współpracy z różnymi kontrahentami, m.in. jednostkami samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwami, organizacjami społecznymi, - doświadczenia we współpracy z Funduszami, współpraca z BOŚ S.A. i innymi bankami oraz organizacjami finansującymi ochronę środowiska, - skuteczny system nadzoru i kontroli: audyt wewnętrzny, Rada Nadzorcza, NIK, UKS	- różnorodność oczekiwań potencjalnych beneficjentów WF - brak jednolitego systemu mierzenia i prezentowania uzyskiwanych efektów ekologicznych, - nadmiernie rozbudowane ustawodawstwo oraz zmienność przepisów
Szanse	Zagrożenia
- duże zapotrzebowanie na środki WF, - konkurencyjność oferty WF , - konieczność realizacji zobowiązań akcesyjnych w dziedzinie środowiska, - dobra opinia o WF u beneficjentów zwłaszcza j.s.t. - instytucja wdrażająca POIiŚ	- próby likwidacji wojewódzkich fundusz ewentualnie pozbawienie osobowości prawnej, - zmniejszenie możliwości zaciągania zobowiązań przez samorzady z uwagi na ich zadłużenie, - nadmiernie rozbudowane oczekiwania na środki dotacyjne zwłaszcza ze strony j.s.t. - spadek wpływów z opłat, - brak stabilności wymagań instytucji korzystających z danych Funduszu /NF, MŚ, MRR/, - długi okres rozpatrywania wniosków o dofinansowanie z funduszy unijnych, - niska absorpcja funduszy unijnych, - uwarunkowania finansowe (inflacja)

4. Wnioski

Wojewódzki Fundusz w Lublinie dla efektywnego działania w zakresie powierzonych mu zadań musi mieć stabilne podstawy funkcjonowania.

Aktywnie powinien uczestniczyć we wdrażaniu Polityki Ekologicznej Państwa celem terminowej realizacji wymagań ochrony środowiska zawartych w Traktacie Akcesyjnym oraz realizacji nowych obowiązków wynikających z rozwoju prawa ochrony środowiska Unii Europejskiej.

Na Wojewódzkim Funduszu w Lublinie spoczywa ciężar wsparcia jednostek sektora publicznego w zakresie realizacji inwestycji ekologicznych.

5. Założenia wynikające ze Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy

Wspólna strategia działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2009-2012 wyznacza główne obszary działania i współpracy funduszy ochrony środowiska dla finansowego wspierania przedsięwzięć służących ochronie środowiska.

Priorytetem Funduszy jest finansowe wspieranie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i poszanowaniu jego wartości w oparciu o konstytucyjną zasadę zrównoważonego rozwoju, przy zachowaniu bezpieczeństwa ekologicznego kraju, zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa i Traktatem Akcesyjnym.

Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są głównymi elementami systemu finansowania ochrony środowiska. Ich znaczący udział w nakładach inwestycyjnych na ochronę środowiska potwierdza duże znaczenie Funduszy w procesie finansowania działań zmierzających do zachowania i poprawy jakości środowiska.

Wspólna Strategia Działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy zakłada następujące cele strategiczne:

- współdziałanie funduszy ekologicznych w jak największej absorpcji niepodlegających zwrotowi środków z Unii Europejskiej,
- wspomaganie przedsięwzięć dofinansowywanych środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej, poprzez zapewnienie niezbędnego krajowego wkładu finansowego w celu wypełnienia zobowiązań akcesyjnych,
- wspomaganie przedsięwzięć zapewniających osiągnięcie standardów emisyjnych i jakości środowiska wynikających z prawa wspólnotowego i krajowego, w tym ograniczenia emisji zanieczyszczeń do środowiska i zwiększenia udziału ilości energii wytwarzanej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych,
- dokształcanie kadr ochrony środowiska i kreowanie postaw ekologicznych.

Cele operacyjne

- poprawa efektywności alokacji środków publicznych poprzez kontrolę efektywności kosztowej – budowa wspólnej bazy kosztowej wspieranych projektów oraz bazy osiągniętych efektów ekologicznych,

- poprawa konkurencyjności udzielanej pomocy poprzez uproszczenie i ujednoczenie kryteriów dostępu oraz procedur dla projektów współfinansowanych z kilku funduszy,
- wymiana informacji poprzez zintegrowaną bazę danych o obsługiwanych projektach ekologicznych i osiągniętych efektach.

6. Uwarunkowania dotyczące województwa lubelskiego ¹

Województwo Lubelskie położone jest we wschodniej części Polski w międzyrzeczu Bugu od wschodniej strony, Wisły od strony zachodniej oraz Sanu i Tanwi od południa. Pod względem obszarowym województwo jest jednym z większych regionów administracyjnych w Polsce (3 miejsce w kraju). Zajmuje powierzchnię 25122,5 km² (8 % powierzchni kraju), obszar ten zamieszkuje ok. 2,2 mln ludności (5,7% ludności kraju i 12 miejsce w kraju). Administracyjnie podzielone jest na 24 powiaty (w tym 4 miasta na prawach powiatu: Lublin, Biała Podlaska, Chełm, Zamość) oraz 213 gmin (16 miejskich, 21 miejsko-wiejskich i 172 gminy wiejskie). Lubelszczyzna jest regionem o charakterze rolniczym. W ogólnej powierzchni województwa dominują użytki rolne 71,3% oraz grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione 23,2 %. Województwo lubelskie charakteryzuje się bardzo wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi – 22,7 % powierzchni województwa podlega różnym formom ochrony przyrody, m.in. wyodrębnione są: 2 parki narodowe (Roztoczański i Poleski), 17 parków krajobrazowych, 17 obszarów chronionego krajobrazu, 83 rezerваты przyrody. Występuje bogactwo flory i fauny, zachowały się też siedliska lęgowe i bytowe rzadkich, często zagrożonych, gatunków zwierząt. Na terenie województwa zostało ustanowionych 69 obszarów specjalnej ochrony /w tym 21 specjalnej ochrony ptaków i 48 specjalnej ochrony siedlisk/, które zostały włączone do Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 /dane uzyskane w Wydziale Środowiska i Rolnictwa LUW/.

Wysoka jakość środowiska przyrodniczego Lubelszczyzny sprzyja rozwojowi: turystyki, lecznictwa uzdrowiskowego i produkcji zdrowej żywności.

Województwo lubelskie jest regionem o niskim poziomie uprzemysłowienia. Najbardziej rozwinięte gałęzie przemysłu to: przemysł rolno-spożywczy, uwarunkowany rolniczym charakterem województwa oraz wydobywczy związany z występującymi zasobami

---

¹ Opracowano na podstawie: Projektu programu ochrony środowiska województwa lubelskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do 2015 r. , danych Urzędu Statystycznego w Lublinie „Ochrona środowiska w województwie lubelskim w 2006 r.” oraz danych WIOŚ w Lublinie pochodzących z Raportów o stanie środowiska województwa lubelskiego.

surowców - węgla kamiennego, gazu ziemnego, ropy naftowej, oraz kopalin - torfu, iłów i piasku.

Środowisko przyrodnicze Lubelszczyzny, mimo wielu walorów, posiada również słabe strony związane przede wszystkim z brakiem odpowiedniej infrastruktury technicznej ochrony środowiska, zwłaszcza w zakresie: kanalizacji i oczyszczalni ścieków, gospodarki odpadami. Problemem są również niska lesistość, małe zasoby wód powierzchniowych oraz ich zanieczyszczenie w zdecydowanej większości.

Województwo lubelskie należy do obszarów o średnim poziomie zanieczyszczenia powietrza. Zajmuje 8 miejsce w kraju pod względem emisji pyłów i 12 miejsce pod względem emisji gazów z zakładów szczególnie uciążliwych. Główne źródła emisji na terenie województwa lubelskiego to: niska emisja, emisja ze środków transportu samochodowego, emisja z zakładów: przemysłowych i energetyki.

W 2006 r. odprowadzono z terenu województwa lubelskiego do wód powierzchniowych lub do ziemi 155 hm³ ścieków. Ścieki komunalne i przemysłowe odprowadzane do wód i do ziemi wymagające oczyszczenia stanowią ok. 47 % (72,3 hm³) ogółu odprowadzanych ścieków. Procesom oczyszczania poddane było 97,65 % ścieków wymagających oczyszczenia. Ścieki przemysłowe stanowią 67 % ilości ogółem odprowadzanych ścieków do wód i do ziemi (103,4 hm³), 80 % z nich to umownie czyste wody chłodnicze. Ilość ścieków przemysłowych wymagających oczyszczenia utrzymuje się na podobnym poziomie i w 2006 r. wynosiła 20,80 hm³. Największy udział w wytwarzaniu ścieków przemysłowych ma powiat puławski (ZA Puławy S.A.) i powiat łęczyński (Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.). Lubelszczyznę charakteryzuje ciągle niski wskaźnik skanalizowania. Stosunek długości sieci kanalizacyjnej do wodociągowej wynosi 0,20.

Ogólna ilość odpadów wytworzonych w 2006 r. przez zewidencjonowane jednostki wyniosła 4884,3 tys. Mg, w tym największy udział stanowią odpady powstające przy płukaniu i czyszczeniu kopalin 3080,0 tys. Mg. Największą ilość odpadów wytworzono na terenie 5 powiatów: łęczyńskiego, m. Lublin, hrubieszowskiego, krasnostawskiego i puławskiego (razem 4523,9 tys. Mg). Najmniej odpadów powstało na terenie powiatu janowskiego, włodawskiego i chełmskiego.

Według danych Urzędu Statystycznego w Lublinie za 2006 r. nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska w województwie lubelskim systematycznie rosną w 2003 r. wynosiły 142,0 mln zł, w 2005 – 225,3 mln zł, a w 2006 r. przeznaczono 256,8 mln zł, co stanowi 3,7 % środków krajowych (w tym z WF prawie 60 mln zł), w tym na ochronę powietrza i klimatu 62 mln zł (z WF 8,3 mln zł), ochronę wód 181,9 mln zł (z WF 36,9 mln zł) i

gospodarkę odpadami 10,0 mln zł (z WF 5,9 mln zł). Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska poniesione w województwie w 2006 r. w odniesieniu na jednego mieszkańca wyniosły 118 zł /średnio w kraju 180 zł/. Jak z powyższego wynika nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska w województwie lubelskim powinny nadal wzrastać.

III. Misja i priorytety działalności WFOŚiGW w Lublinie na lata 2009-2012

1. Misja i cele strategiczne

Misją Wojewódzkiego Funduszu w Lublinie jest działanie mające na celu poprawę warunków życia w regionie poprzez finansowe wspieranie przedsięwzięć służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej na terenie województwa lubelskiego zgodnie z konstytucyjną zasadą zrównoważonego rozwoju.

Wojewódzki Fundusz „swoją misję” realizuje poprzez udzielanie wsparcia: samorządom, instytucjom publicznym, przedsiębiorstwom i organizacjom społecznym w finansowaniu i wdrażaniu przedsięwzięć służących ochronie środowiska. Pomoc finansowa udzielana jest w formie preferencyjnych pożyczek, dotacji i dopłat do oprocentowania kredytów, jak również przekazywania środków finansowych jednostkom budżetowym.

Cele strategiczne prowadzonej działalności na najbliższe 4 lata zostały sformułowane w następujący sposób:

- maksymalne wykorzystanie środków pochodzących z Unii Europejskiej /Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Regionalny Program Operacyjny oraz Program Rozwoju Obszarów Wiejskich/ na inwestycje służące ochronie środowiska na terenie województwa lubelskiego poprzez zapewnienie niezbędnego krajowego wkładu finansowego do ich realizacji,
- wsparcie przedsięwzięć istotnych w wypełnianiu zobowiązań w zakresie inwestycji ekologicznych wynikających z polityki ekologicznej państwa, Traktatu Akcesyjnego i innych porozumień międzynarodowych (szczególnie porozumień klimatycznych) a niedofinansowanych środkami unijnymi,
- optymalizacja wydatków finansowych celem osiągnięcia maksymalnego efektu ekologicznego,
- kształtowanie postaw i zachowań upowszechniających ideę zrównoważonego rozwoju oraz racjonalnego korzystania z zasobów naturalnych.

2. Priorytety działalności

2.1. Strategia w dziedzinie ochrony wód i gospodarki wodnej

Celem nadrzędnym w zakresie ochrony wód jest poprawa ich jakości poprzez realizację stanowiska negocjacyjnego Polski, a w szczególności zobowiązań wynikających z Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku znowelizowanej dyrektywą 98/15/WE, dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

Priorytetem będzie dofinansowywanie:

- budowy, rozbudowy bądź modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych i systemów kanalizacji zbiorczej, ujętych w „Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych” /KPOŚK/,
- budowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków w zakładach przemysłowych najbardziej uciążliwych dla środowiska w skali województwa,
- inwestycji związanych z poprawą jakości wody do spożycia, przede wszystkim modernizacji stacji uzdatniania wody w celu uzyskania parametrów wody pitnej zgodnych z obowiązującym prawem,
- inwestycji ograniczających zużycie wody.

W gospodarce wodnej priorytetowym celem jest zwiększenie zasobów wód powierzchniowych poprzez dofinansowywanie budowy obiektów ujętych w programie małej retencji województwa lubelskiego oraz realizacja programu gospodarki wodnej województwa.

Wspierane będą również przedsięwzięcia mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego i przeciwdziałanie suszy a także renaturyzacja rzek.

W pierwszej kolejności Wojewódzki Fundusz dofinansuje przedsięwzięcia ujęte w „Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”, który jest wypełnieniem zapisów Traktatu Akcesyjnego w zakresie Dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

„Krajowy Program.....” w części dotyczącej województwa lubelskiego obejmuje:

- budowę, rozbudowę lub modernizację oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacyjnych w 3 aglomeracjach o liczbie równoważnych mieszkańców (RLM) powyżej 100 000,

- budowę, rozbudowę lub modernizację oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacyjnych w 20 aglomeracjach o liczbie równoważnych mieszkańców (RLM) powyżej 15 000,

- budowę, rozbudowę lub modernizację oczyszczalni ścieków oraz systemów kanalizacyjnych w 58 aglomeracjach o liczbie równoważnych mieszkańców (RLM) powyżej 2 000,

Obecnie w naszym województwie wyznaczonych jest 81 aglomeracji, a kolejnych 41 kandyduje do KPOŚK.

Zgodnie z założeniami programu aglomeracje powyżej 15 000 RLM powinny być wyposażone w urządzenia zapewniające odpowiednie standardy jakości odprowadzanych ścieków do 2010 roku. Natomiast w aglomeracjach powyżej 2000 RLM cele te powinny być osiągnięte do 2015 roku.

Ponadto WF będzie wspierał przedsięwzięcia, które przyczynią się do:

- wyposażenia aglomeracji poniżej 2000 RLM w oczyszczalnie ścieków i systemy kanalizacji sanitarnej,
- poprawy stanu sanitarnego terenów wokół jezior i innych miejsc o znacznym natężeniu ruchu turystycznego,
- ochrony wód przed zanieczyszczeniami spowodowanymi azotanami pochodzenia rolniczego wdrażające dyrektywę azotanową 91/676/EWG z 12 grudnia 1991 roku,
- budowy i rozbudowy podczyszczalni i oczyszczalni ścieków przemysłowych.

Realizacja KPOŚK spowoduje zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych a zgodnie z „Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010” i „Planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego 2011” gospodarka tymi osadami powinna zmierzać do ograniczenia ich składowania, zwiększenia ilości ich przetwarzania przed wprowadzeniem do środowiska oraz do jak największego wykorzystania substancji biogennych zawartych w tych osadach.

Dlatego w latach 2009-2012 Wojewódzki Fundusz będzie wspierał przedsięwzięcia z zakresu gospodarki komunalnymi osadami ściekowymi zgodnie z planem gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego.

Wojewódzki Funduszu będzie również dofinansowywał inwestycje związane z poprawą zaopatrzenia w wodę pitną, w tym budowę i modernizację stacji uzdatniania wody. Z zakresu gospodarki wodnej promowane będą projekty mające na celu zwiększenie retencji wód oraz powodujące zwiększenie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, zadania ujęte w programie ochrony przed suszą oraz działania wspierające ochronę przeciwpowodziową

i przeciwoerozyjną poprzez budowę lub modernizację obwałowań i zabezpieczenie erodowanych brzegów rzek.

Priorytetem będzie również współpraca przygraniczna z Ukrainą i Białorusią w zakresie gospodarki wodnej i ochrony jakości wód w zlewni rzeki Bug.

2.2. Strategia w dziedzinie ochrony powietrza

Głównym celem strategicznym w dziedzinie ochrony powietrza atmosferycznego na lata 2009-2012 będzie współfinansowanie takich działań, które pozwolą na utrzymanie jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra i poprawę tam gdzie normy jakości nie są spełnione.

Jak wykazują dane przytoczone w raportach Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie oraz w „Programie ochrony środowiska dla województwa lubelskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do 2015” w ostatnich latach w województwie lubelskim w wyniku inwestycji proekologicznych zrealizowanych przez najbardziej uciążliwe zakłady przemysłowe zahamowano wzrost poziomów gazowych zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym i obecnie stężenia dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla i ozonu są niższe od dopuszczalnych. Natomiast od 2006 r. notowane są ponadnormatywne stężenia pyłu zawieszonego PM10 w Lublinie – aglomeracji lubelskiej, Chełmie, Białej Podlaskiej, Zamościu i w Łęcznej, co spowodowało zaliczenie tych obszarów do strefy C i obowiązek opracowania programów naprawczych. W następnych latach lista obszarów, gdzie obserwowane są przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń może ulec zmianie. Zaliczenie części województwa lubelskiego do strefy C powoduje, że w okresie 2009-12 priorytetem dla WFOŚiGW w Lublinie w dziedzinie ochrony powietrza będzie finansowe wspieranie realizacji programów naprawczych opracowanych dla tych obszarów.

Pomoc finansowa funduszu w dziedzinie ochrony atmosfery będzie przeznaczana na priorytetowe cele pośrednie zgodne z „Programem ochrony środowiska dla województwa lubelskiego na lata 2008-2011 z perspektywą do 2015” :

1/ Ograniczenie niskiej emisji ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć realizowanych w obszarach, gdzie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza (strefy C) oraz przedsięwzięć dofinansowanych z unijnych środków pomocowych.

Cel ten będzie realizowany przez dofinansowanie niżej wymienionych zadań:

- instalacja odnawialnych źródeł energii takich jak pompy ciepła, kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne, kotły zasilane biomasą lub paliwem gazowym wytworzonym z biomasy, źródła wykorzystujące energię geotermalną,

- modernizacja indywidualnych palenisk domowych na bardziej ekologiczne źródła ciepła o większej sprawności, zasilane gazem ziemnym, gazem propan-butan, olejem opałowym, energią elektryczną lub innym paliwem ekologicznym,
- modernizację lokalnych urządzeń ciepłownictwa komunalnego przez zmianę nośników energii, instalację systemów ograniczających emisję zanieczyszczeń oraz systemów zwiększających sprawność wytwarzania energii;
- ograniczenie strat ciepła drogą termomodernizacji budynków i modernizacji lokalnych sieci ciepłowniczych;
- likwidacja lokalnych kotłowni opalanych paliwem stałym i przyłączanie obiektów do miejskiej sieci ciepłowniczej;
- rozbudowa i modernizacja miejskich systemów ciepłowniczych;
- rozbudowa sieci gazowej na terenie województwa lubelskiego;
- popularyzacja ekologicznych form transportu,
- ograniczenie emisji z niskich rozproszonych źródeł zanieczyszczeń technologicznych drogą zmiany technologii na bardziej korzystne dla środowiska, instalacji urządzeń ograniczających emisje czy zmniejszenie energochłonności urządzeń.

2/ Działania ukierunkowane na obniżanie emisji do powietrza, podejmowane przez zakłady energetyki zawodowej i zakłady przemysłowe ze szczególnym uwzględnieniem obiektów zlokalizowanych w strefie C oraz przedsięwzięć dofinansowanych z unijnych środków pomocowych.

Wspierane będą działania ukierunkowane na:

- zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii takich jak wiatr, woda, biomasa i zasoby geotermalne w procesie produkcji energii;
- zmiana paliwa stałego na paliwo bardziej ekologiczne w źródłach produkcji energii;
- budowa źródeł produkujących energię elektryczną i ciepłą w skojarzeniu;
- zwiększenie sprawności wytwarzania energii i obniżenie strat w procesie jej przesyłu;
- budowa lokalnych, nowoczesnych źródeł energii które wytwarzają energię na lokalne potrzeby, co pozwoli na uniknięcie strat w procesach przesyłu;
- zmiana technologii produkcji na mniej uciążliwe dla środowiska;
- zmiany technologii służące zmniejszeniu zapotrzebowania na energię i surowce;
- instalacja urządzeń niezbędnych do zachowania standardów emisyjnych jak np. instalacje oczyszczania gazów odlotowych.

3/ Wspieranie przedsięwzięć polegających na wdrażaniu nowoczesnych energo- i materiałowo oszczędnych technologii mniej szkodliwych dla środowiska szczególnie z zastosowaniem

Najlepszych Dostępnych Technik /BAT/ oraz przedsięwzięć dofinansowanych z unijnych środków pomocowych.

4/ Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych, szczególnie w obszarach gdzie występują przekroczenia dopuszczalnych stężeń zanieczyszczeń m.in. przez zmianę paliwa i technologii silnikowych na bardziej ekologiczne.

5/ Ochrona przed negatywnym oddziaływaniem hałasu poprzez:

- budowę ekranów akustycznych na obszarach wzmożonego ruchu komunikacyjnego;
- ograniczenie hałasu ze źródeł technologicznych.

2.3. Strategia w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami

Głównym celem strategicznym wszystkich działań finansowanych w sektorze ochrony powierzchni ziemi powinno być zminimalizowanie ilości i szkodliwości odpadów poprzez rozwój technologii nisko- i bezodpadowych, wdrażania nowoczesnych systemów odzysku i wtórnego wykorzystania odpadów oraz zapewnienie bezpiecznego składowania odpadów obecnie nieprzetwarzalnych.

Pomoc finansowa Wojewódzkiego Funduszu w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi będzie przeznaczana na niżej wymienione priorytetowe cele pośrednie zgodne z *Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2011*. Opracowanie dotyczy okresu 2008-2011 i perspektywicznie 2012-2019 i jego zapisy będą wiążące zarówno dla decydentów i inwestorów jak i dla WFOŚiGW w Lublinie, bowiem z Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (j.t. Dz.U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251) wynika, że środki finansowe funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej mogą być przeznaczane tylko na zadania ujęte w planach gospodarki odpadami.

Jak zapisano w *Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2011*, w okresie 2009-12 w gospodarce odpadami będą obowiązywały trzy podstawowe zasady:

- zapobieganie i minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz ograniczanie ich właściwości niebezpiecznych,
- wykorzystywanie właściwości materiałowych i energetycznych odpadów,
- składowanie tylko tych odpadów, których nie można poddać procesom odzysku i unieszkodliwienia.

Według ww. zasad sformułowano główne cele w gospodarce odpadami komunalnymi:

1. Utrzymanie tendencji stabilizacji ilości wytwarzanych odpadów pomimo wzrastającej zamożności społeczeństwa.

2. Zwiększanie udziału odzysku odpadów w tym odzysku energetycznego w procesie zagospodarowywania odpadów.
3. Oparcie gospodarki odpadami na ponadgminnych zakładach zagospodarowywania odpadów.
4. Zwiększenie ilości odpadów zbieranych selektywnie.
5. Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.
6. Eliminacja nielegalnego składowania odpadów.
7. Zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk, które nie spełniają wymogów przewidzianych w obowiązujących aktach prawnych.

W dokumentach programowych przedstawiono również główne cele w gospodarce odpadami innymi niż komunalne:

1. zwiększenie poziomu odzysku,
2. ograniczenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.

Cele te będą realizowane głównie drogą selektywnej zbiórki i unieszkodliwiania odpadów zgodnie z przepisami obowiązującymi dla poszczególnych rodzajów odpadów innych niż komunalne. Szczególnie ważne jest zapewnienie prawidłowego postępowania z odpadami niebezpiecznymi takimi jak: odpady zawierające polichlorowane bi i trifenyle (PCB), odpady zawierające azbest, odpady zawierające pestycydy, oleje odpadowe, odpady medyczne i weterynaryjne, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony oraz pojazdy wycofane z eksploatacji.

Jak wspomniano wyżej, środki finansowe WFOŚiGW mogą być przeznaczone wyłącznie na zadania ujęte w *Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubelskiego 2011*, co pozwala na kreślenie następujących priorytetowych kierunków wydatkowania środków w dziale *ochrona ziemi* w okresie 2009-2012 :

1/ Budowa bądź rozbudowa i modernizacja zakładów zagospodarowania zakładów w obszarach wskazanych w PGO 2011, które zapewnią:

- wydzielanie surowców o wartości materiałowej i kierowanie ich do odzysku i recyklingu,
- wydzielenie frakcji palnej i jej skierowanie do wykorzystania energetycznego,
- wydzielenie frakcji biodegradowalnej celem jej wykorzystania do produkcji biogazu i/lub kompostu,
- wydzielenie odpadów niebezpiecznych,
- składowanie odpadów resztkowych w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.

2/ Tworzenie systemów selektywnej zbiórki odpadów dostosowanych do technologii przetwarzania odpadów przyjętych w ww. zakładach i zapewniających wydzielenie następujących frakcji ze strumienia odpadów komunalnych:

- odpady „zielone” z parków i ogrodów,
- papier,
- szkło w podziale na bezbarwne i kolorowe,
- tworzywa sztuczne,
- metale,
- zużyte baterie i akumulatory,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe),
- odpady wielkogabarytowe (np. zużyte meble),
- odpady budowlane poremontowe.

3/ Wprowadzanie efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów a w szczególności technologii opartych na procesach termicznego i biochemicznego przekształcania odpadów w kierunku odzysku energii.

4/ Ograniczenie składowania odpadów biodegradowalnych poprzez budowę linii technologicznych do ich przetwarzania (instalacje fermentacji odpadów, linie mechaniczno-biologicznego przekształcania odpadów, kompostownie oraz spalarnie zmieszanych odpadów komunalnych).

5/ Rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych oraz poprawa stanu bezpieczeństwa składowisk nadal legalnie pozostających w eksploatacji.

6/ Budowa instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych.

7/ Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest zgodnie z *Programem usuwania wyrobów zawierających azbest dla województwa lubelskiego* i gminnymi programami usuwania azbestu

8/ Unieszkodliwianie odpadów zawierających polichlorowane bi- i trifenyle.

9/ Modernizacja technologii stosowanych w przemyśle w kierunku zmiany na bezodpadowe lub niskoodpadowe.

10/ Wspieranie technologii opartych na surowcowym wykorzystaniu odpadów.

Wśród wymienionych przedsięwzięć pierwszeństwo będą miały zadania, które uzyskają dofinansowanie z unijnych środków finansowych.

2.4. Strategia w dziedzinie ochrony przyrody

Strategicznymi celami w tej dziedzinie jest: zachowanie różnorodności biologicznej, ochrona walorów krajobrazowych, utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, zapewnienie ciągłości istnienia gatunków wraz z ich siedliskami. Realizacja powyższych celów odbywać się będzie poprzez dofinansowywanie przedsięwzięć służących utrzymaniu i przywracaniu do właściwego stanu zasobów przyrody. Główne działania planowane w tym zakresie:

1. Wdrażanie programu Natura 2000:

- opracowywanie planów ochrony oraz wykonywanie zadań ochronnych i monitoringowych na obszarach Natura 2000.

2. Ochrona obszarów cennych przyrodniczo:

- wykonywanie zabiegów czynnej ochrony przyrody na terenach parków narodowych i parków krajobrazowych,
- zadania ochronne w rezerwatach przyrody,
- plany ochrony rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych.

3. Dokumentacja do utworzenia nowych obszarów chronionych w województwie lubelskim,

4. Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt:

- programy ochrony zagrożonych gatunków roślin i zwierząt.

5. Monitoring przyrodniczy różnorodności biologicznej i krajobrazowej:

- prace monitoringowe wybranych gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk. Zadania polegające na obserwacji i ocenie stanu oraz zachodzących zmian w składnikach różnorodności biologicznej i krajobrazowej na wybranych obszarach, a także na ocenie skuteczności stosowanych metod ochrony przyrody, w tym na obserwacji siedlisk przyrodniczych.

6. Dokumentowanie zasobów, tworów i składników przyrody:

- inwentaryzacja przyrodnicza gmin.

7. Leczenie i pielęgnacja drzew, w tym pomników przyrody.

8. Działania związane z utrzymaniem i zachowaniem parków oraz ogrodów objętych ochroną zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

9. Urządzanie nowych terenów zieleni oraz zadrzewienia gmin.

10. Ochrona zasobów leśnych województwa:

- zalesienia gruntów – wspierane przez Wojewódzki Fundusz zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi w tym zakresie,
- działania ochronne w lasach.

11. Leczenie i rehabilitacja dzikich zwierząt:

- wspieranie działalności ośrodków rehabilitacji zwierząt.

2.5. Strategia w dziedzinie edukacji ekologicznej

Priorytetowymi celami w tej dziedzinie jest: podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa, wypracowanie postaw pozwalających zachować zdrowe środowisko oraz jego walory dla przyszłych pokoleń, upowszechnianie idei zrównoważonego rozwoju, popularyzacja wymogów Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska, wzmocnienie procesu wdrażania Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w województwie lubelskim.

Realizacja powyższych celów odbywać się będzie poprzez dofinansowywanie przedsięwzięć wynikających z Narodowego Programu Edukacji Ekologicznej, włączającego edukację ekologiczną w system kompleksowej edukacji społeczeństwa. Cechować je będzie różnorodność form działania:

- promocja zagadnień związanych z siecią Natura 2000, realizacja zadań służących komunikacji społecznej i uspołecznieniu zarządzania obszarami chronionymi Natura 2000,
- organizacja olimpiad i konkursów o tematyce ekologicznej, (cykliczne przedsięwzięcia o najszerszym zasięgu w województwie lubelskim: Olimpiada Wiedzy Ekologicznej, Alert Ekologiczny, konkurs „Mój las”, „Poznajemy parki krajobrazowe Polski”, „Kształtujemy tożsamość krajobrazu”),
- kampanie i akcje edukacyjno – informacyjne oraz imprezy upowszechniające wiedzę ekologiczną,
- konferencje, seminaria, szkolenia,
- warsztaty ekologiczne,
- wydawnictwa propagujące ochronę środowiska,
- wystawy tematyczne o treściach ekologicznych,
- ścieżki przyrodnicze,
- filmy edukacyjne,
- działalność Parków Narodowych i Parków Krajobrazowych,

- działalność jednostek organizacyjnych lasów państwowych i innych instytucji zajmujących się statutowo edukacją środowiskową,
- edukacja pozaprogramowa w przedszkolach i szkołach,
- działalność merytoryczna organizacji proekologicznych.

Dofinansowywane przedsięwzięcia obejmować będą wszystkie grupy wiekowe społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Głównymi beneficjentami Wojewódzkiego Funduszu w tym zakresie będą jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, Parki Narodowe i Krajobrazowe.

2.6. Strategia w dziedzinie pozostałych przedsięwzięć

W pozostałych dziedzinach w Wojewódzkim Funduszu będą realizowane następujące przedsięwzięcia:

- wspieranie systemów kontrolno-pomiarowych stanu środowiska poprzez doposażenie placówek wykonujących badania w ramach monitoringu środowiska w aparaturę pomiarową i sprzęt,
- przeciwdziałania klęskom żywiołowym i likwidacja ich skutków dla środowiska,
- działania polegające na zapobieganiu i likwidacji poważnych awarii i ich skutków,
- wspieranie działań w zakresie ochrony środowiska na terenach wiejskich,
- zastosowanie technologii zapewniających czystsza i energooszczędną produkcję.

Celem przedsięwzięć z zakresu monitoringu będzie rozbudowa i modernizacja bazy pomiarowo-badawczej w celu zapewnienia pozyskiwania wiarygodnych informacji o stanie środowiska poprzez współfinansowanie wyposażenia dla instytucji odpowiedzialnych za realizację Państwowego Monitoringu Środowiska w województwie oraz prowadzących badania w tym zakresie.

W zakresie przeciwdziałania klęskom żywiołowym i likwidacji ich skutków dla środowiska, celem będzie rozpoznawanie zagrożeń, zapobieganie powstawaniu klęsk żywiołowych w szczególności powodzi, zapobieganie powstawaniu zdarzeń nadzwyczajnych z substancjami niebezpiecznymi oraz doposażenie w sprzęt Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

W ramach działań polegających na zapobieganiu i likwidacji poważnych awarii i ich skutków przewiduje się wspomaganie systemu ratownictwa chemiczno-ekologicznego na bazie jednostek Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej, który będzie współpracował z innymi podmiotami działającymi na rzecz ochrony środowiska.

Wspieranie działań w zakresie ochrony środowiska na terenach wiejskich, ma na celu ochronę wód podziemnych oraz ochronę wód powierzchniowych przed eutrofizacją, a także redukcję ładunku biogenów pochodzenia rolniczego.

W ramach tych działań Wojewódzki Fundusz będzie także uczestniczył w finansowaniu zadań mających na celu utrzymanie standardów ekologicznych w agroturystyce.

Zastosowanie technologii zapewniających czystsza i energooszczędną produkcję ma na celu realizację przedsięwzięć, które uwzględniają najlepsze dostępne techniki tzw. BAT oraz wdrażanie Dyrektywy 1996/61/WE z 24 września 1996 roku w sprawie zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń .

Wsparciem Funduszu zostaną objęte inwestycje, które umożliwiają dostosowywanie się przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego, gwarantujące zastosowanie Najlepszych Dostępnych Techniki, w tym wdrażanie nowoczesnych, energooszczędnych, mało lub bezodpadowych technologii, z priorytetem dla działań realizujących zasadę zapobiegania zanieczyszczeniom u „źródła”, które przyczynią się do powstawania warunków sprzyjających restrukturyzacji procesów przemysłowych przy bardziej efektywnym wykorzystaniu energii, materiałów i surowców oraz warunkujących uzyskanie pozwolenia zintegrowanego.

3. Strategia działania w obszarze absorpcji środków europejskich

Najważniejszym zadaniem Wojewódzkiego Funduszu w Lublinie, które zakłada strategia, jest zapewnienie wypełnienia zobowiązań wynikających z traktatu akcesyjnego poprzez maksymalną absorpcję nie podlegających zwrotowi środków Unii Europejskiej w zakresie inwestycji ochrony środowiska. Dofinansowywanie projektów ekologicznych w ramach posiadanych środków jest dla Wojewódzkiego Funduszu priorytetowym celem na lata 2009 - 2012.

Realizacja wielu zadań ochrony środowiska wspomagana będzie środkami Unii Europejskiej. Będą to środki pochodzące głównie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO), Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) oraz Funduszu Spójności (FS) w ramach Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” (PO IiŚ).

W październiku 2007 r. zatwierdzony został przez Komisję Europejską „Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013”. W ramach RPO WL

zaplanowano 9 osi priorytetowych, z czego VI oś tego programu „Środowisko i czysta energia” dotyczy zadań ochrony środowiska. Celem nadrzędnym tej osi jest zapobieganie degradacji środowiska oraz zagrożeniom naturalnym i technicznym, a także efektywna gospodarka zasobami naturalnymi. Oś ta ukierunkowana została na realizację działań dotyczących przede wszystkim infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków, infrastruktury dostarczania i uzdatniania wody, systemowej gospodarki odpadami komunalnymi, w tym osadami ściekowymi, a także infrastruktury przeciwpowodziowej i gospodarki wodnej. Przewidziana jest również realizacja przedsięwzięć w zakresie zachowania i ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej. Na realizację ww. osi priorytetowej dla województwa lubelskiego zaplanowano 156 mln euro. Na ochronę i kształtowanie środowiska przeznaczono kwotę około 139 mln euro, natomiast 17 mln euro na dofinansowanie inwestycji z zakresu energii przyjaznej środowisku.

We wrześniu 2007 r. zatwierdzony został przez Komisję Europejską Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013. W ramach III osi priorytetowej PROW „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej” udzielana będzie pomoc finansowa na realizację projektów w zakresie: gospodarki wodno – ściekowej (zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków, w tym systemów kanalizacji sieciowej lub kanalizacji zagrodowej), tworzenia systemu zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych oraz wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca, biogazu albo biomasy. Projekty realizowane będą w miejscowościach gmin wiejskich lub miejsko – wiejskich z wyłączeniem miast powyżej 5 000 mieszkańców oraz z uwzględnieniem miast do 5 000 mieszkańców gmin miejskich. W przypadku projektów dotyczących zaopatrzenia w wodę i gospodarki ściekowej projekty mogą być realizowane w miejscowościach poniżej 2 tys. RLM.

Ponadto 20 grudnia 2007 r. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego podpisało umowę dotyczącą wdrażania Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy, w którym część bezzwrotnych środków zostanie przeznaczona na dofinansowanie zadań z dziedziny „Środowisko i infrastruktura”. Wspierane m.in. będą: odbudowa, przebudowa i rozbudowa infrastruktury środowiskowej oraz poprawa stanu środowiska (m.in. zarządzanie odpadami stałymi, systemy energii).

Największym programem w historii Unii Europejskiej jest Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko. Stanowi on podstawowe narzędzie do osiągnięcia celów założonych w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia. Realizacja celów odbędzie się przy wykorzystaniu środków zarówno EFRR jak i FS oraz środków krajowych. Wśród

obszarów, które będą wspierane w ramach PO IiŚ znajdują się: ochrona środowiska, transport, energetyka, kultura, ochrona zdrowia i szkolnictwo wyższe.

Do realizacji głównych celów ochrony środowiska przewidziano I i II oś priorytetową POIiŚ. W ramach I osi priorytetowej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej wspierane będą głównie przedsięwzięcia zmierzające do zapewnienia skutecznych i efektywnych systemów zbierania i oczyszczania ścieków komunalnych w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM. II oś priorytetowa dotyczy gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi. W ramach priorytetu wspierane będą przede wszystkim zakłady zagospodarowania odpadów, które są podstawą gospodarki odpadami. Zakłady zagospodarowania odpadów powinny mieć przepustowość wystarczającą do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez minimum 150 tys. mieszkańców i powinny spełniać w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki. Pomoc finansowa w ramach ww. osi adresowana będzie głównie do jednostek samorządu terytorialnego.

W 2007 r. zostały zawarte porozumienia pomiędzy Ministrem Środowiska i poszczególnymi wojewódzkimi funduszami na okres programowania tj. 2007 – 2013. Zgodnie z tym porozumieniem fundusze wojewódzkie stały się instytucjami wdrażającymi dla projektów I i II osi priorytetowej PO IiŚ, których wartość nie przekracza 25 mln euro. W stosunku do poprzedniego okresu programowania, zakres obowiązków i odpowiedzialności został znacznie rozszerzony.

W ramach nowych obowiązków wynikających z podpisanego porozumienia Wojewódzki Fundusz będzie brał udział w pełnej fazie realizacji przedsięwzięć tj. od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie do ostatecznego zakończenia i rozliczenia inwestycji. Do podstawowych obowiązków Wojewódzkiego Funduszu zaliczyć można takie działania jak: przyjmowanie i ocena wniosków, zawieranie umów o dofinansowanie, wypłaty środków, monitorowanie realizowanych projektów, sprawozdawczości i kontrola inwestycji na każdym etapie realizacji oraz działania informacyjne i promocyjne.

Ważnym aspektem dla WFOŚiGW w Lublinie jest fakt, iż na liście projektów indywidualnych dla PO IiŚ z terenu województwa lubelskiego znalazły się dwa projekty, z czego jeden pod nazwą: „Zakład Przetwarzania Odpadów Komunalnych regionu chełmskiego i rekultywacja składowisk odpadów” pozostaje w kompetencji Wojewódzkiego Funduszu w Lublinie. Projekt został przekazany Komisji Europejskiej w latach 2004 -2006 jednak ze względu na wyczerpanie środków finansowych w poprzednim okresie programowania nie uzyskał decyzji o dofinansowaniu. Aktualnie projekt ten ubiega się

ponownie o dofinansowanie w ramach PO IiŚ. Projekt wpisuje się w Krajowy Program Gospodarki Odpadami (KPGO), a tym samym posiada charakter strategiczny. Ponadto przyczynia się do realizacji celów Strategii Rozwoju Kraju na lata 2007 – 2015 (SRK), Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO) oraz PO IiŚ w zakresie zapewnienia i rozwoju infrastruktury środowiska. Skala oddziaływania projektu jest ponadregionalna w odniesieniu do celów KPGO.

Dla pozostałych beneficjentów z regionu Lubelszczyzny pozostaje wyłącznie forma konkursowa. Tym samym aktualnie nie jest możliwe określenie wielkości środków jakie zostaną zaalokowane na realizację zadań w ramach PO IiŚ na terenie województwa lubelskiego. Ministerstwo Środowiska – Instytucja Pośrednicząca ogłosiła już dwa nabory wniosków, kolejne są planowane w odstępach kwartalnych. System oceny wniosków w trybie konkursowym zakłada, że ocena formalna i merytoryczna I-go stopnia przeprowadzana jest w Instytucji Wdrażającej, natomiast ostateczna ocena merytoryczna II stopnia przeprowadzana jest przez Grupę Roboczą powoływaną przez Ministerstwo Środowiska. Wojewódzkie Fundusze delegują swoich pracowników do pracy w grupach roboczych. Planuje się, że do końca 2008 r. powinny zostać podjęte pierwsze decyzje o dofinansowaniu dla projektów zgłoszonych w pierwszym konkursie. Wojewódzki Fundusz w Lublinie pozytywnie ocenił dwa projekty i przekazał do Ministra Środowiska celem dalszej oceny.

Według Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych na terenie naszego województwa znajdują się tylko 23 aglomeracje spełniające wymagania PO IiŚ. Natomiast w zakresie gospodarki odpadowej wyłącznie zakłady zagospodarowania odpadów dla ponad 150 tys. odbiorców mogą być przedmiotem wniosku o dofinansowanie (w ramach II osi priorytetowej PO IiŚ). Te i wiele dodatkowych kryteriów stawianych wnioskowi oraz specyficzne wymagania dla wnioskodawców warunkujące uzyskanie dofinansowania sprawiają, że liczba wniosków z województwa lubelskiego zgłaszana w ramach PO IiŚ będzie prawdopodobnie ograniczona.

Również w ramach III osi priorytetowej PO IiŚ „Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska” z bezzwrotnej pomocy będzie można uzyskać dofinansowanie na następujące zadania:

- retencjonowanie wody w celu zwiększenia ilości dyspozycyjnych środków,
- budowę oraz właściwą konserwację istniejących wałów przeciwpowodziowych, polderów i tzw. suchych zbiorników przeciwpowodziowych,
- poprawę stanu bezpieczeństwa technicznego istniejących zbiorników i stopni, a także poprawę innych urządzeń okresowo piętrzących wodę.

W ramach IV osi priorytetowej PO IiŚ „Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska” wspierane będą projekty dużych, oraz małych i średnich przedsiębiorstw redukujące ilość zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery, odprowadzanych ze ściekami oraz redukujące ilość wytwarzanych odpadów i zwiększające udział odpadów poddawanych procesom odzysku. Ponadto wspierane będą projekty z zakresu wdrażania systemów zarządzania środowiskowego. W zakresie ochrony powietrza oraz Najlepszych Dostępnych Technik, preferowane będą inwestycje w instalacjach wskazanych w Traktacie Akcesyjnym. Realizowane projekty będą również wybierane w ramach procedury konkursowej.

Biorąc pod uwagę powyżej opisane możliwości uzyskania bezzwrotnego dofinansowania na inwestycje związane z ochroną środowiska, Wojewódzki Fundusz w Lublinie w latach 2009 – 2012 planuje zwiększenie swojego zaangażowania we współfinansowaniu przedsięwzięć wspieranych środkami unijnymi.

IV. Prognoza finansowa

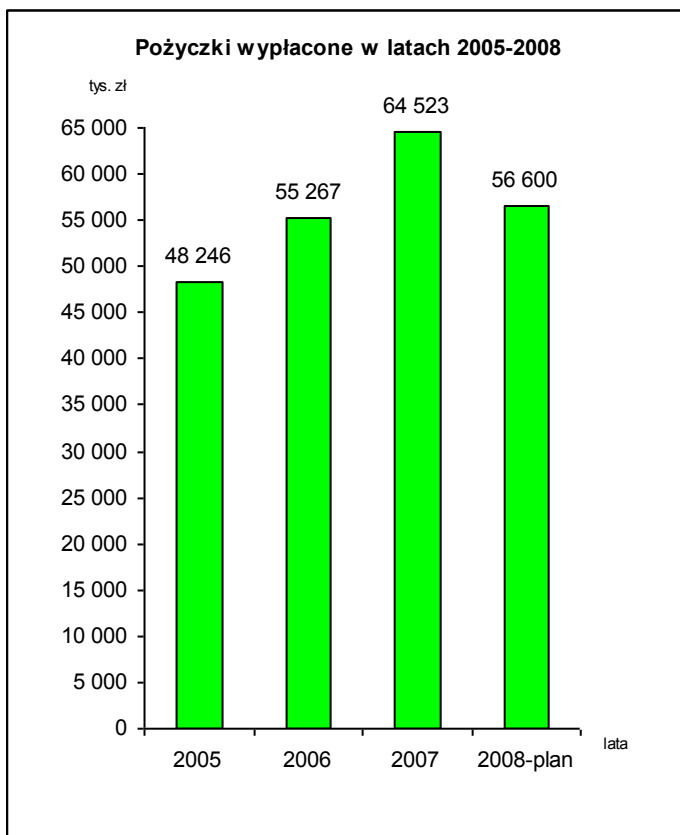
1. Instrumenty finansowe

1.1. Pożyczki

Podstawową formą pomocy finansowej realizowanej przez Wojewódzki Fundusz są pożyczki udzielane na preferencyjnych warunkach, częściowo umarzalne. Udzielane są także pożyczki płatnicze w całości zwrotne, jako uzupełnienie współfinansowania inwestycji ekologicznych realizowanych ze środków unijnych. W strukturze pomocy finansowej realizowanej przez Wojewódzki Fundusz wypłacone pożyczki stanowią około 90 % ogółu wydatków. Od roku 2005 łączna kwota udzielanych pożyczek sukcesywnie wzrastała (wykres nr 1). Natomiast plan finansowy na 2008 rok zakłada spadek wypłaconych pożyczek do kwoty 56 600 tys. zł, tendencja taka zostanie utrzymana w okresie stanowiącym przedmiot strategii czyli w latach 2009 – 2012.

Kwestią otwartą pozostanie natomiast oszacowanie popytu na współfinansowanie przedsięwzięć zakwalifikowanych do finansowania ze środków Unii Europejskiej. Wszystkie takie projekty z pewnością otrzymają wsparcie bądź w formie pożyczek preferencyjnych bądź dopłat do kredytów komercyjnych.

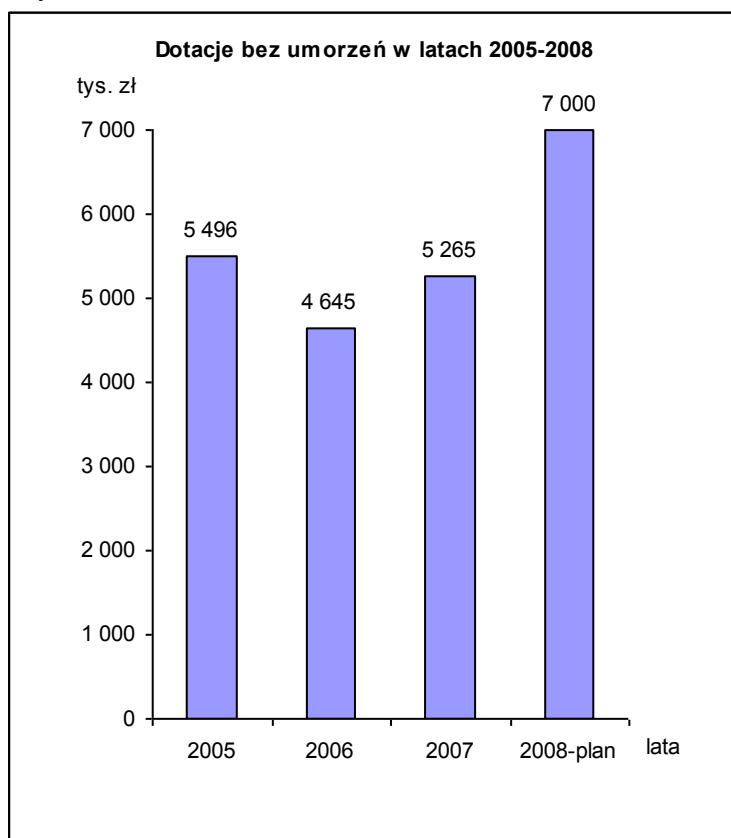
Wykres Nr 1.

1.2. Dotacje

Dotacje przyznawane są w szczególności na edukację ekologiczną, monitoring, ochronę przyrody, ochronę przed powodzią, ekspertyzy, zapobieganie lub likwidację poważnych awarii i ich skutków. Z analizy wypłat dotacji na przestrzeni lat 2005 - 2008 wynika, że wielkości te są dość zróżnicowane, od 4 645 tys. zł wypłaconych w 2006 roku do 7 000 tys. zł zaplanowanych do wypłaty w 2008 rok (wykres nr 2). W strukturze pomocy finansowej udzielonej przez Wojewódzki Fundusz dotacje stanowią około 9,5% ogółu wydatków. W założeniach strategii na lata 2009 - 2012 zaplanowano stabilne wielkości wypłacanych dotacji, tj. na poziomie 7 000 tys. zł rocznie.

Wykres Nr 2

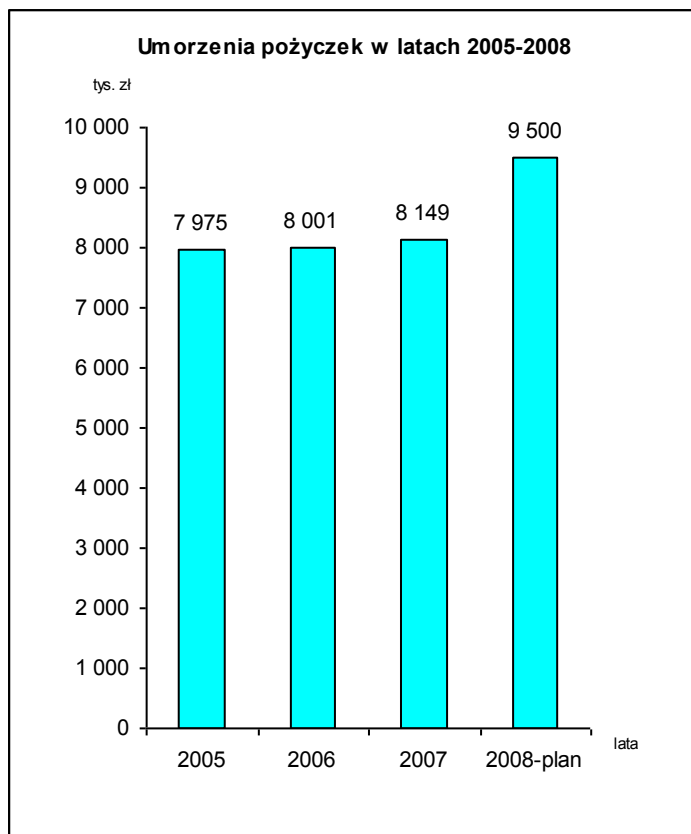

1.3. Umorzenia pożyczek

Istotną formą finansowania ochrony środowiska przez Wojewódzki Fundusz są częściowe umorzenia pożyczek. Po pożyczkach jest to druga pod względem wielkości forma pomocy finansowej udzielonej beneficjentom Funduszu. Warunki zastosowane przy umorzeniu pożyczek tworzą system bodźcowy ukierunkowany na terminowość realizacji zaplanowanych inwestycji i osiągnięcie planowanego efektu ekologicznego oraz terminowość spłat kapitału i odsetek. W praktyce potencjalna możliwość umorzenia kreuje większy popyt na pożyczki. Z drugiej zaś strony każde umorzenie powoduje zmniejszenie funduszy własnych Funduszu, a tym samym zmniejszenie środków przeznaczonych na pożyczki. Zaznaczyć przy tym należy, że umorzenie pomimo iż nie ma charakteru obligatoryjnego, to wszystkie wnioski umorzeniowe po spełnieniu niezbędnych warunków są rozpatrywane przez Fundusz pozytywnie. Najwyższe umorzenie bo do 30% wartości pożyczki, dotyczy pożyczek zawieranych z jednostkami samorządu terytorialnego, które z kolei stanowią około 80% wszystkich umów pożyczkowych zawieranych przez Wojewódzki Fundusz.

Na przestrzeni lat 2005 - 2008 umorzenia pożyczek miały tendencję wzrostową i kształtowały się na poziomie od 7 975 tys. w 2005 roku do 9 500 tys. zł zaplanowanych do umorzenia na 2008 rok (wykres nr 3) i stanowiły około 15% ogółu pożyczek wypłaconych w tym okresie. W okresie planowania strategii pożyczki będą nadal umarzane na mocy umów zawartych w poprzednich latach, a wielkości ich będą miały niewielką tendencję spadkową tj. od 9 500 tys. zł w 2009 r. do 8 000 tys. zł. w 2012 roku.

Wykres Nr 3

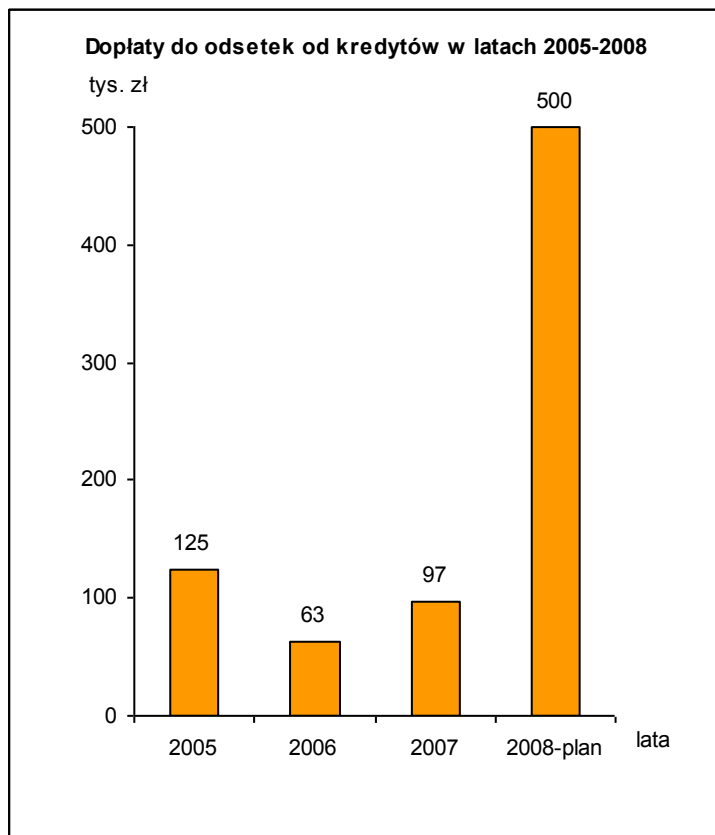

1.4. Dopłaty do kredytów

Dopłaty do kredytów w działalności Wojewódzkiego Funduszu zajmują marginalne miejsce i realizowane są jako dopłaty do odsetek od kredytów komercyjnych udzielanych przez Bank Ochrony Środowiska S.A. W okresie lat 2005 - 2007 ich udział w pomocy finansowej udzielonej beneficjentom kształtował się jak na wykresie nr 4 i nie przekraczał 0,5% ogółu wydatków.

Prognoza w zakresie dopłat na lata objęte strategią przewiduje ich zwiększenie od 600 tys. zł w roku 2009 do 800 tys. zł w 2012 roku a realizacja zależeć będzie od popytu na ten produkt.

Wykres Nr 4

1.5. Udziały kapitałowe

Wojewódzki Fundusz posiada 60 390 sztuk akcji Banku Ochrony Środowiska S.A., które zostały nabyte za zgodą ministra właściwego do spraw środowiska w ramach budowania instrumentów systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w kraju. Posiada też niewielkie ilości akcji WSK „PZL” S.A. Świdnik i udziały Zakładu Narzędziowego Sp. z o.o. w Świdniku przejęte od Wojewody za nie wywiązywanie się z opłat i kar za gospodarcze korzystanie ze środowiska.

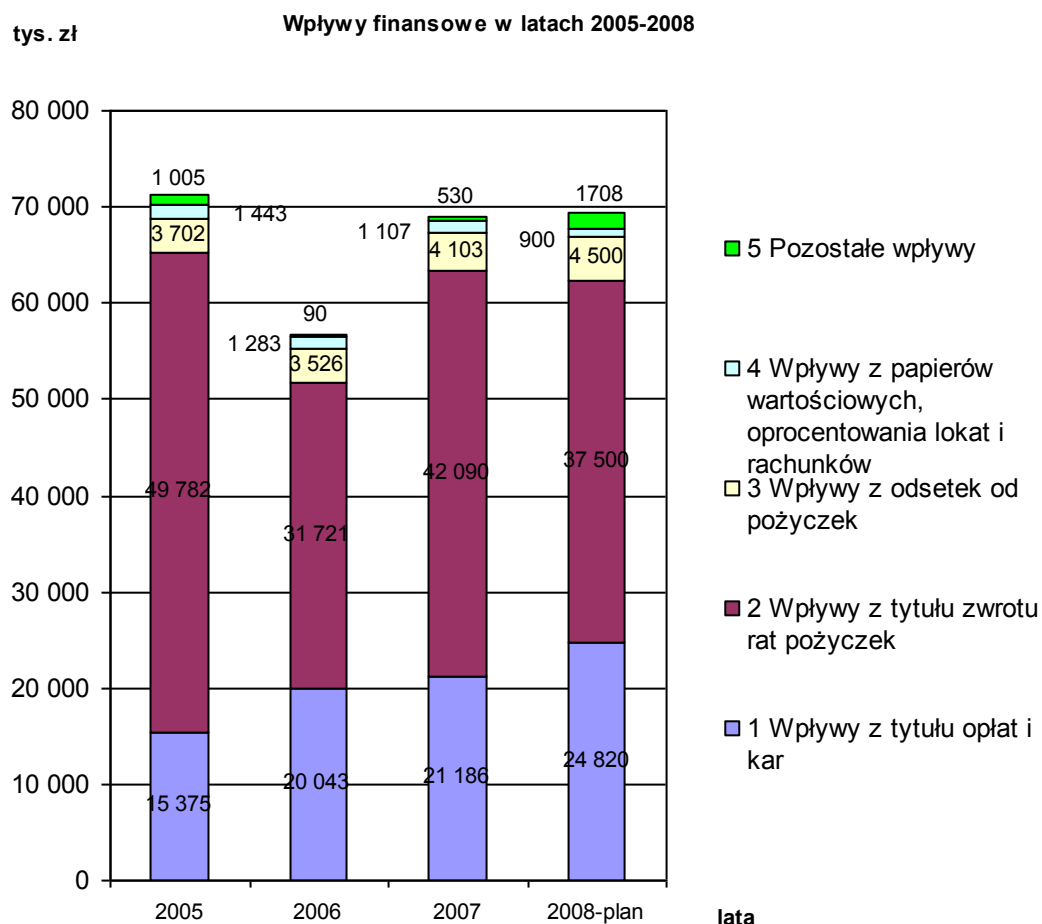
Wojewódzki Fundusz nie przewiduje w najbliższych latach możliwości inwestowania środków w nowe przedsięwzięcia kapitałowe.

2. Sytuacja finansowa WFOŚiGW w latach 2005-2008

Porównując założenia strategii na lata 2005-2008 w zakresie wpływów i wydatków z wykonaniem za ten sam okres należy stwierdzić, że wielkości te wykazują bardzo małe różnice. Przyjęte do strategii wpływy w wysokości 263.020 tys. zł zostaną wykonane do końca 2008 r. w wysokości 266.414 tys. zł, tj. w 101,3 %.

Wykresy 1 i 2 przedstawiają wielkość i strukturę wpływów za ten okres w podziale na wpływy z opłat i kar, ze zwrotu rat pożyczek, z oprocentowania pożyczek, z oprocentowania lokat i rachunków oraz sprzedaży papierów wartościowych, z pozostałych wpływów.

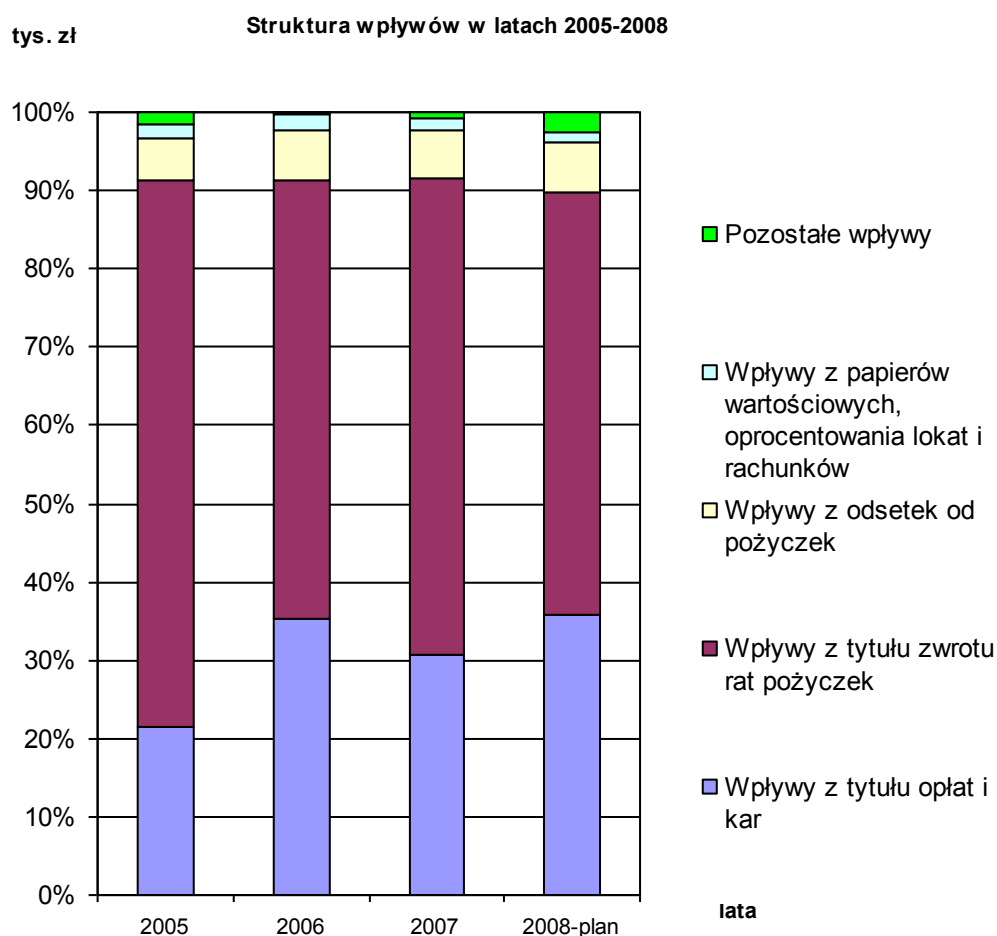
Wykres 1

Podstawowym źródłem wpływów są zwroty rat pożyczek wypłaconych w latach poprzednich. Stanowią one średnio 60 % wpływów ogółem za te lata. Wahania w poszczególnych latach wynikają przede wszystkim z wartości wypłaconych wcześniej pożyczek oraz zasad ich spłaty określonych w umowach.

Drugim źródłem zasilania w środki są wpływy z tytułu opłat i kar za gospodarce korzystanie ze środowiska. Stanowią one średnio 31 % wpływów, czyli dwukrotnie mniej niż środki ze spłat rat pożyczek. Wielkość tych środków pozostaje w poszczególnych latach na zbliżonym poziomie z lekką tendencją zwyżkową.

Wykres 2

Wpływy z oprocentowania pożyczek stanowią średnio 6 % wpływów ogółem, a ich wielkość zdeterminowana jest wartością stopy redyskonta weksli, która stanowi podstawę oprocentowania pożyczek oraz minimalną stopą oprocentowania określoną w zasadach udzielania pożyczek.

Wpływy z papierów wartościowych oraz z oprocentowania wolnych środków pieniężnych stanowią ok. 2,0 % wpływów ogółem. Wielkość ich zależy od wartości wolnych środków oraz stopy procentowej określonej przez banki.

Pozostałe wpływy obejmujące m.in. nadwyżki gminnych funduszy stanowią ok. 1 % wpływów.

Wydatki na pożyczki, dotacje i dopłaty do oprocentowania kredytów, założone w strategii na lata 2005-2008 w wysokości 245.900 tys. zł, do końca 2008 r. zostaną wykonane w wysokości 247.827 tys. zł czyli w 100,8 %.

W strukturze wydatków za ten okres pożyczki stanowią 90,6 %, dotacje bez umorzeń 9,1 %, a dopłaty do oprocentowania kredytów 0,3 %.

W okresie obowiązywania strategii 2005-2008 środki Unii Europejskiej przeznaczone na PO IiŚ w formie dotacji rozwojowej nie będą wykorzystane.

3. Prognoza finansowa na lata 2009-2012

Wartość środków, jakimi Wojewódzki Fundusz będzie dysponował w latach 2009-2012 sprowadza się do prawidłowego określenia wielkości wpływów z poszczególnych źródeł. Brak większych zmian w obowiązujących przepisach powoduje, że wystarczająca będzie w tym przypadku metoda ekstrapolacji obecnych trendów. Wyjątkiem jest prawidłowe określenie wysokości środków dotacji rozwojowej z budżetu państwa na finansowanie projektów PO IiŚ.

Przewidywana wartość wpływów z dotychczasowych źródeł przedstawiona jest w poniższej tabeli:

Tabela nr 1

Lp.	Źródła wpływów	2009	2010	2011	2012	Razem 2009-2012
1	Opłaty i kary	24 610	24 000	24 000	24 000	96 610
2	Spląty rat pożyczek	38 000	39 000	38 000	39 000	154 000
3	Odsetki od pożyczek	5 000	5 000	4 800	4 500	19 300
4	Odsetki od od papierów wart. i lokat	1 000	900	900	800	3 600
5	Pozostałe wpływy	55	30	30	30	145
6	Dotacja rozwojowa PT	699	500	500	400	2 099
	Razem	69 364	69 430	68 230	68 730	275 754

W tabeli nie zawarto wpływów środków z Unii Europejskiej w formie dotacji rozwojowej na finansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, dla których Wojewódzki Fundusz jest Instytucją Wdrażającą. Na obecnym etapie prac nie jest znana liczba ani wartość projektów, które mogłyby być finansowane z tych środków. Na podstawie wniosków będących już w posiadaniu Wojewódzkiego Funduszu oraz biorących udział w trwającym postępowaniu konkursowym, a także informacji zebranych od potencjalnych beneficjentów określono szacunkowo potrzeby na ten cel w wysokości 18.757 tys. zł na rok 2009, 104.511 tys. zł na rok 2010, 68.138 tys. zł na rok 2011. Nie ma jednak pewności, czy te projekty prognozowane na lata 2010 i 2011 zostaną zgłoszone do postępowania konkursowego oraz zostaną zakwalifikowane do realizacji. Z dotychczasowych doświadczeń wynika bowiem, że rzeczywista realizacja znacznie odbiega od potencjalnych zamierzeń.

Kierunki wydatkowania środków na lata 2009-2012 przedstawia tabela nr 2.

Lp.	Kierunki wydatków	2009	2010	2011	2012	Razem 2009-2012
1	Wydatki pożyczkowe	56 600	56 000	56 000	55 800	224 400
2	Wydatki dotacyjne	7 000	7 000	7 000	7 000	28 000
3	Dopłaty do kredytów	600	700	800	800	2 900
4	Inne wydatki (nagrody, zwrot podatku od nieruchomości)	30	30	30	30	120
	Wydatki razem	64 230	63 730	63 830	63 630	255 420

Tabela nr 2

Wielkości te są porównywalne z realizacją z lat 2005-2008. Strategicznym celem WFOŚiGW w Lublinie jest zapewnienie pełnej absorpcji środków UE niepodlegających zwrotowi na rzecz inwestycji dotyczących ochrony środowiska.

Realizacja powyższych projekcji zakłada, że stan funduszy własnych WF nie ulegnie zmniejszeniu.

V. Zakończenie

Wojewódzki Fundusz w Lublinie realizując swoją misję w latach określonych strategią będzie dążył do jak najefektywniejszego wykorzystania środków publicznych, którymi zarządza.

Wojewódzki Fundusz będzie nadal współpracował z organami państwowymi i samorządowymi, a w szczególności z Wojewodą Lubelskim i Marszałkiem Województwa Lubelskiego. Będzie kontynuował współpracę z istniejącymi instytucjami statutowo działającymi na rzecz ochrony środowiska, m.in. z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz deklaruje współpracę z każdą nowopowstałą instytucją działającą na rzecz ochrony środowiska.

Dla realizacji zadań stojących przed Wojewódzkim Funduszem niezbędna jest stabilność instytucjonalna i prawna systemu finansowania ochrony środowiska, stwarzająca warunki efektywnego działania. Nie wyklucza to zmian organizacyjnych poprawiających jakość funkcjonowania Wojewódzkiego Funduszu.

Możliwość pozyskania znaczących środków z Unii Europejskiej wymaga od Wojewódzkiego Funduszu jak największego wykorzystania zasobów finansowych Funduszu w celu ich maksymalnej absorpcji.

Wojewódzki Fundusz będzie nadal dążył do podnoszenia stopnia świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez przeznaczanie znacznych środków na edukację ekologiczną i inne inicjatywy z zakresu ekologii.

Realizacja wytyczonych celów strategicznych będzie możliwa dzięki fachowej kadrze dysponującej niezbędną wiedzą wzbogacaną o systematyczne doszktałanie.

Opracowana strategia działania na lata 2009 - 2012 pozwoli racjonalniej planować, skuteczniej realizować i efektywniej egzekwować zadania wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa stojące przed Lubelszczyzną.